

Alfik Humanistyczny

9 grudnia 2009

JERZYK - klas V szkoły podstawowej

Czas trwania konkursu: 45 min.

Witamy Cię. Do każdego pytania podane są 4 odpowiedzi: A, B, C, D. Jeżeli wśród nich jest poprawna, zaznacz ją na karcie odpowiedzi, jeżeli tak nie jest, zaznacz na karcie odpowiedzi E. Otrzymujesz od nas 30 punktów – tyle ile jest pytań. Za odpowiedź błędną otrzymujesz punkty ujemne równe $\frac{1}{4}$ liczby punktów przewidzianych dla danego pytania. Zapraszamy do konkursu OMNIBUS (5.05.2010). Informacje o konkursach na naszej stronie internetowej www.mat.edu.pl

Życzymy przyjemnej pracy. **POWODZENIA !**

Andrzej Zieliński *Orły z krzyżami (Polityka nr 48, 1 grudnia 2007) fr.*

W 1225 r. Konrad Mazowiecki zaprosił do Polski krzyżaków, czyli Zakon Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego. Działal za namową Henryka Brodatego z zamiarem ostatecznej chrystianizacji Prusów i Jadźwingów, (...). Pierwotnie Konrad zamierzał zaprosić templariuszy. Niestety, nie mogli pojawić się oni na Mazowszu w odpowiedniej, gwarantującej skuteczność działań, liczbie.

(...) Mazowiecki książę nie zamierzał tworzyć pojedynczej komandorii, lecz szukał siły zbrojnej rozwiązującej mu, niejako kompleksowo, problemy z Prusami. Dlatego oferta złożona przez krzyżaków – przybycie tu całego zakonu, z wielkim mistrzem na czele – a więc armii bitnych rycerzy, w zamian za prawo do osadzania się na zdobytych terytoriach, brzmiała bardzo atrakcyjnie.

Krzyżacy wywiązywali się z obowiązku bardzo skutecznie, zwłaszcza że – w początkowym okresie – mogli liczyć na pomoc polskich książąt dzielnicowych i rycerstwa, dla których była to najlepsza metoda wypełniania powinności dobrego chrześcijanina.

Pytania za 3 punkty

1. Temat powyższego tekstu najlepiej można określić sformułowaniem:

- A) początki państwowości polskiej
B) konflikt polsko – krzyżacki
C) początki państwa krzyżackiego na ziemiach polskich
D) krytyka krzyżaków

2. Tekst powyższy:

- A) ma jednego głównego bohatera
B) ma wielu bohaterów
C) w ogóle nie ma bohaterów
D) ma wyłącznie bohaterów drugoplanowych

3. Tekst powyższy należy zaliczyć do literatury:

- A) popularnonaukowej
B) pięknej
C) fantastyczno – naukowej
D) rozrywkowej

4. W swoim wywodzie autor:

- A) wyraźnie sympatyzuje z jedną ze stron
B) ocenia uczynek Konrada Mazowieckiego
C) podaje nowe, nieznanne dotąd ekspertom informacje
D) komentuje podawane przez siebie informacje

5. Przywoływane przez siebie fakty autor uważa za:

- A) bulwersujące
B) pewne
C) drastyczne
D) dyskusyjne

6. W przytoczonym powyżej tekście piszący:

- A) przywołuje źródła historyczne
B) prezentuje własne odkrycia
C) przedstawia własną wersję powszechnie znanych faktów
D) nie dyskutuje z innymi badaczami

7. Problematykę, której poświęcony jest powyższy tekst najlepiej scharakteryzować jako:

- A) gospodarczą
B) historyczną
C) społeczną
D) kulturalną

8. W swoim tekście autor:

- A) nie umiejscawia wydarzeń w czasie
B) podaje datę najważniejszego wydarzenia
C) w ogóle pomija daty
D) wymienia z nazwiska tylko jedną postać historyczną

9. W celu ożywienia swojej wypowiedzi piszący:

- A) zwraca się bezpośrednio do czytelnika
B) stylizuje swój wywód na tekst dawny
C) wprowadza słownictwo potoczne
D) wprowadza rozbudowane komentarze

10. Do powyższego tekstu pasuje pojęcie:

- A) fikcja
B) fabuła
C) faktografia
D) opis

Pytania za 4 punkty

11. Cel, który przyświecał autorowi podczas pisania powyższego tekstu, najlepiej oddają słowa:

- A) analiza błędów popełnionych przez polskiego księcia
B) umotywowanie postępowania polskiego księcia
C) charakterystyka Konrada Mazowieckiego
D) walka z obiegowymi opiniami na temat mazowieckiego księcia

12. Zgodnie z powyższym tekstem Konrad Mazowiecki:

- A) był władcą Polski B) obawiał się templariuszy C) był władcą nieudolnym D) miał problemy z Prusami

13. Decyzję o zaproszeniu do Polski krzyżaków Konrad Mazowiecki:

- A) podjął spontanicznie i pochopnie B) podjął w porozumieniu z Henrykiem Brodatym
C) przyplacił życiem D) podjął samodzielnie nie licząc się z niczym zdaniem

14. Wydarzenia, o których opowiada powyższy tekst rozgrywały się:

- A) w średniowieczu B) w XII w. C) w starożytności D) za panowania Władysława Jagiełły

15. Krzyżacy w powyższym tekście zostają określani jako:

- A) bezwzględni rabusie B) fałszywi sojusznicy C) znakomici żołnierze D) oszuści

16. Z powyższego tekstu wynika, że:

- A) Konrad Mazowiecki nie był zainteresowany ofertą templariuszy
B) templariusze nie byli zainteresowani przybyciem do Polski
C) templariusze nie byli zakonem rycerskim
D) polscy książęta współdziałali z krzyżakami w walce z Prusami

17. Atrakcyjność oferty krzyżaków polegała na:

- A) ofiarowaniu polskiemu księciu zdobytych ziem B) obietnicy bezwzględnego posłuszeństwa wobec polskiego księcia
C) zamiarze nawrócenia Prusów na chrześcijaństwo
D) obietnicy prowadzenia działań zakrojonych na szeroką skalę w zamian za rozsądne korzyści

18. Idea kompozycji powyższego tekstu polega na:

- A) wprowadzaniu kolejnych informacji mających na celu omówienie problemu
B) wygłoszeniu na początku wyrazistej opinii i podaniu kolejnych argumentów mających poprzeć jej słuszość
C) konsekwentnym zmierzaniu do zaskakującego zakończenia
D) mieszanu z sobą kilku wątków w celu zainteresowania czytelnika

19. Zakończenie powyższego tekstu:

- A) podaje czytelnikowi dodatkową informację B) jest morałem
C) ma charakter zaskakującej puenty D) jest informacją niezwiązaną z tematem

20. W swoim tekście piszący:

- A) często wyraża emocje B) stara się wpłynąć na emocje czytelnika
C) koncentruje się przede wszystkim na faktach D) pragnie nadać swojej wypowiedzi kształt artystyczny

Pytania za 5 punktów

21. Rzeczownikiem nie jest wyraz:

- A) namową B) liczbie C) skuteczność D) atrakcyjnie

22. Związek wyrazów *metoda wypełniania* tworzą:

- A) dwa rzeczowniki B) dwa czasowniki C) dwa rzeczowniki w tym samym przypadku D) rzeczownik z przymiotnikiem

23. Wyrazem czterosylabowym jest forma:

- A) złożona B) brzmiała C) zdobytych D) atrakcyjnie

24. W zdaniu *Pierwotnie Konrad zamierzał zaprosić templariuszy*:

- A) występuje podmiot domyślny B) podmiotem jest wyraz **Konrad**
C) brak podmiotu D) podmiotem jest wyraz **templariusze**

25. Rzeczownikiem w dopełniaczu jest użyta w tekście forma:

- A) dzielnicowych B) zamiarem C) powinności D) problemy

26. W zdaniu *Nie mogli pojawić się oni w odpowiedniej liczbie*:

- A) występuje czasownik w formie nieosobowej B) wszystkie czasowniki mają formę nieosobową
C) brak czasowników w formie nieosobowej D) występuje tylko jeden czasownik

27. Przysłówkiem jest wyraz:

- A) bitnych B) skutecznie C) dzielnicowych D) pojedynczej

28. Przymiotnikiem w stopniu najwyższym jest wyraz:

- A) wielkim B) najlepsza C) bardzo D) pierwotnie

29. Wyrazem będącym nieodmienną częścią mowy jest forma:

- A) oni B) skuteczność C) na D) mazowiecki

30. Pierwsze zdanie powyższego tekstu jest:

- A) zdaniem pojedynczym B) zdaniem złożonym
C) równoważnikiem zdania D) zdaniem pojedynczym nierozwiniętym